

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában
 Egy évre 4 kor. félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.
 Egyes szám ára 8 fill., vidéken 10 fillér.

Szerkeszti **BUDAY ALADÁR.**
 a **PÁZMÁNEUM** nyomda és irodalmi vállalat kiadása
 Budapesten, VIII. Mária-utca 11.

A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
 Európa egyéb államaiba és Amerikába egész évre 7 kor.
 Hirdetések alku szerinti árban.

Julius 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangélium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold-vált.	
					kél	nyug.			kél	nyug.		
17 Vasárnap	Legsz. Megváltó	Lukács (XVI. 1-9)	4. Kr. András.	Máté	4	5	7 35	15 30	☾	9 18	10 3	Első n. ó. 49 p. d. u. 9. ó. 0 53
18 Hétfő	Frigyes	A gazdag ember	5. Márta özv.	(9 r. 33 sz.)	6	34	28	28	☽	10 32	10 34	
19 Kedd	Paulai Vincze	sáfárját	6. Luczia	Jézus két	7	33	26	26	☽	11 45	11 5	
20 Szerda	Illés pr.	megszám-	7. Ciriaca	vakot gyó-	8	31	23	23	☽	d. u.	11 37	
21 Csütörtök	Dániel pr.	adoltatja.	8. Prokóp	gyit meg.	9	30	21	21	☽	2 3	d. e.	
22 Péntek	Mária Magd.		9. Pankrácz		10	29	19	19	☽	3 8	0 14	
23 Szombat	Apollinár		10. Leoncz		11	28	17	17	☽	4 8	0 53	

Király és népe.

Arról tanácskozik a magyar országgyűlés, hogy felemelje-e, vagy se a magyar király udvartartási költségét. Szó mellette alig esik, mindössze a miniszterelnök mondott annyit, hogy *kell!* Ellene sokan és szenvedélyesen és okosan és elkeseredetten szólnak.

Szokatlan ez a magyar nemzet életében. Nincs a földön párja annak a hűségnek, melylyel a magyar nemzet viseltetik királyá iránt. Ugy szeretni, mint a magyar szereti a királyát, más nemzet nem szereti a fejedelemét. Nem ingadozott ez a szeretet soha, sem nem botorkált! Nem alkudozott, mikor áldozatot kért tőle a király. Nem szerző dött, hanem feltétlen szeretet volt.

Mi oka tehát annak, hogy ma más a kép? Mi oka az izzó és nyers ellenkezésnek? Hiszen királyunk ugyis mint öreg ember, ugyis mint alkotmánytisztelő uralkodó különös kedvét keresi a népnek és soha sem okoz neki visszás érzéseket!

Az oka ennek nem más, mint az, hogy királyunk és a nép nem érintkeznek soha. Régibb királyaink itt éltek a nép öleiben, itt kerestek és találtak örömet, vigasztalást, dicsőséget; résztvettek és osztottak a nép

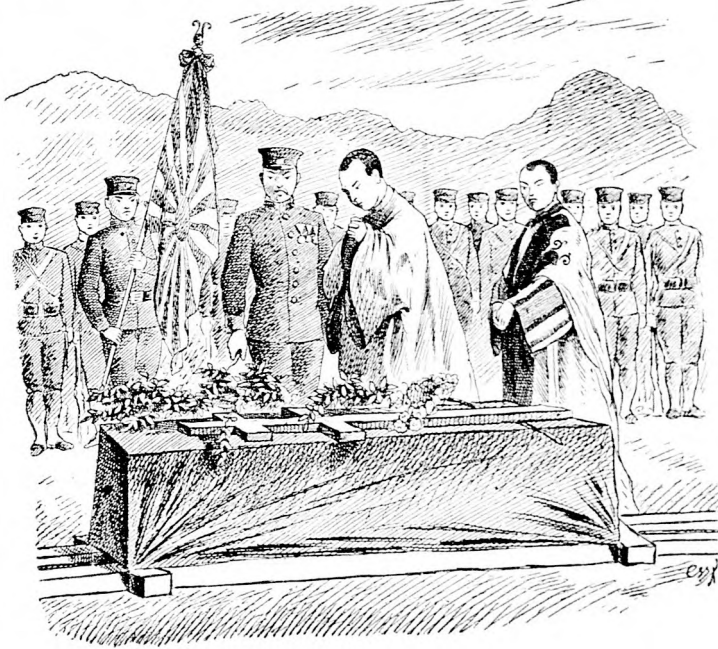
örömeiben, bánatában. Ma ez nincs így. Népünk soha se látja királyát, ha csak nem katonasorban. Népünk a király színe elé sohasem kerül. A király nem ünnepel, nem gyászol együtt a néppel.

Széjjel vállott a nép és a király. Mintha nem egymáséi volnának. Mintha egymás nélkül is meglehetnének.

Sőt idegenek furakodtak a magyar király és népe közé. Idegen emberek, idegen szokások,

idegen szellem. Nem csoda, hisz nem vérünk-ből való vér a király családja.

De ha nem is csoda, mégis fájdalmas. És éppen azért fájdalmas, mert mi magyarok, az idegen vérből való királyt is éppugy szerettük mindig, mint a magunkéból valót. És

Japánok eltemetnek egy elesett orosz tisztet.

méltán panaszoljuk, hogy királyunk hosszú uralkodása alatt egy csöppel sem járult hozzá, mikép idegen békók ne korlátozzák népét. Nem fáradt rajta, hogy népe hozzá szívbenerzésben közelebb juthasson.

Ez az elszigetelés adja meg magyarázatát annak, hogy a magyar képviselőház szenvedélyes vitát indít arra: nem áldozunk többet a királynak. Van abban igazság, van abban érthető kesergés, mikor azt mondják: nem járulhatunk milliókkal ahhoz, hogy királyunk még fényesebbé tegye idegen udvarát!

Ha a király és a nép sürűbben érintkezhetnék, ha köztük a benső kapocs meg nem lazult volna, akkor ilyen kijelentések nem hallatszanának. Akkor ezekre sor sem került volna.

Nem czéлом itt a civilizista fölemelése ellen irni. Nem sorolom fel az okokat, melyek miatt nem szavazhatná meg azt senki igaz magyar ember. Nem bizonyítom be, hogy népünk ma sokkal szegényebb, semhogy egy-két millió újabb terhet föl se venne. Nem bizonyítom, hogy sokkal égetőbb szükségekre sincs pénzünk. Nem bizonyítom, hogy az udvartartásra adott milliókból ugy sincs semmi haszna a magyar népnek. Nem emlegetem, hogy királyunk és udvara alig tölt néhány hetet az évben magyar földön. Nem sorolom fel a fájdalmas döféseket, miket nekünk a bécsi udvar osztogat. Nem hányom fel, hogy minket a király családja sem nem becsül, sem nem szeret, még csak nem is ismer. Nem panaszlom, hogy a közös intézmények minden tettükben szégyenitenek, busitanak, mellőznek, kijátszanak minket. Nem sóhajtozom vissza azt az időt, mikor a Habsburgok kézzel-lábbal keresték a jó magyar nép kedvét, mert veszedelemben voltak és rászorultak. Nem áhítom, hogy a sors kényszerítse ismét erre. Nem; én egyáltalán nem veszek részt a civilizista vitájában, csak azt akartam az olvasóknak megmagyarázni: mikép lett az lehetséges, hogy a magyar képviselőház ellenszegül a király kérésének.

Azért lett az lehetséges, mert király és népe évtizedek óta nem érintkeznek, nem találkoznak; nem szenvednek együtt, nem örvendenek együtt.

Azért lett az lehetséges, mert évtizedek óta csak a nép az, mely hűséget tanusít a királya iránt. De ennek viszonzása késik.

Azért lett az lehetséges, mert évtizedek óta csak a nép teljesíti kötelességét a király iránt. De ennek viszonzása elmarad!

Azért lett az lehetséges, mert évtizedek

óta semmi sem történt arra nézve, hogy király és népe szívekben egygyé forrjanak.

Tudjuk nagyon jól, hogy királyunk minden tetteért és azért is, a mit nem tesz meg, a felelősség a kormányát terheli. Vádoljuk is folyton kormányainkat, hogy állásuk hatalmát nem arra használták, a mi végre kapták, hanem csak a dolog könnyebb végét keresték minden alkalommal.

Az itt felpanaszolt évtizedek alatt Magyarországot liberális kormányok vezették: alattuk romlott meg a király és népe közti viszony annyira, hogy mikor a király áldozatot kér népétől, a nép képviselői vonakodnak azt megadni.

És a liberális kormányok mégis azt merik mondani, hogy alattuk az ország dolga előre halad! Ime: ez az ő haladásuk. Még a meglevő jobb érzelmeket is sikerült elrontaniok.

... Minapában egy osztrák főúr járt Budapesten. Sokat hallotta ő dicsérni a magyarok szomorú népdalait, melyhez fogható szép nóták más tájon nem teremnek. Betért tehát egy jobb vendéglőbe, magához intette a cigányprimást és azt rendelte, huzza el neki a legszomorubb magyar nótát hegedűjén.

A cigány mélyen a szemébe nézett, azután eljátszotta neki a *Gotterhaltét!* Az a cigány igazat cselekedett. Annál szomorubb nótája nincs a magyarnak. És mégis ez a magyar király himnusza! Még az ezredévi ünnepély megnyitásakor is ezt kellett hallanunk! És mindenkor hallanunk kell: mikor újabb milliót kér a király, akkor is ezt kell hallgatnunk!

—y.

Szaporodik-e a magyar?

Lamartine, francia költő és államférfiu azt mondotta egy alkalommal:

— Ez az ember hajthatatlan, mint egy szám.

S Lamartine Alfonznak igaza volt. A szám valóban *hajthatatlan*. Mert a mi egy, az nem kettő. A mi kettő, az nem három. S a mi három, az nem egy. Sem pedig kettő, hanem épen három.

A számoknak épen ezen hajthatatlansága miatt számokkal mindent a *legpontosabban* és *legalaposabban* lehet meghatározni.

Ha valakire például azt mondom, hogy *vörös* ember, ezzel a jelzéssel vagyis meghatározással nem nyujtok tökéletesen pontos és elfogadható adatot. Mert az a vörös ember lehet kissé hirtelen szőke is, lehet azonban oly kihívóan vörös hajzatu, hogy — mint mondani szokás — nem volna tanácsos fejét kidugni a kéményen, mert félrevernék a harangokat.

A számokkal való meghatározás ellenben pontos és alapos. Azért mikor ezzel a kérdéssel foglalkozunk — *Szaporodik-e a magyar?* — legtöbbször a számokkal fogunk bizonyítani.

Beszéljenek a számok.

Az 1902-iki adatok szerint leginkább a magyarok által lakott Duna-Tisza közzi és a Tisza-balparti vármegyékben volt a legnagyobb szaporulat. A Duna és Tisza közén ugyanis 13, a Tisza balpartján pedig 13,6 százalék szaporodás jelentkezett. Vagyis világosabban: előbbi vidéken ezer lélek után 130, emitt pedig 136 volt a szaporulat.

Ez minden esetre vigasztaló numerus és arra vall, hogy a magyar faj erős.

Mert nézzük csak a tót vidékeket. Itt is elég nagy a születés aránya, hanem a Duna-Tisza között és a Tisza balpartját utolérni nem tudja. Itt a tótnál ugyanis ezer lélekre 120—127 szaporulat esik.

Az oláh vidékeken — talán a rossz táplálkozás következménye ez — a szaporodás mélyen alatta áll a magyar vidékeknek. A Tisza-Maros szögében 101, Erdélyben pedig csak 71 szaporulat esik ezer emberre.

Nagy baj azonban, hogy ezeket a nemzetiségeket csak nagy nehezen tudjuk magunkhoz édesgetni: a *magyarságba beleolvasztani*: oly nagy bennük a gyűlölet.

Szép a faji összetartás, kalapot kell emelni az olyan emberek előtt, kik faji jellegükre támaszkodva — nem akarnak engedni a negyvennyolczból. Másrészt azonban sir az emberben a magyar lélek, mikor azt hallja és olvassa, hogy egyik másik nemzetiség — a szláv a szlávval, az oláh az oláhhall, a szász a némettel, a rác a szerbvel alattomban édes hazánk rovására egyetért, s bár a kenyér, mely őt táplálja, magyar, mégis kifelé kacsintgat és Magyarország ellenségeivel paktál.

Nem lehetne-e szépszerével — de azért nem hízélgéssel és kurizálással, mert ez a legostobább és legszánalmasabb politika — egy kis *magyar nemzeti öntudatot* csöpögtetni e nemzetiségekbe?

Legalább egy evőkanállal!

Ilyen nemzeti öntudattal elég gyorsan sikerülne szerény nézetem szerint a beolvasztás.

Ámde erről a nemzeti öntudatról szó sem lehet akkor, ha édes hazánk lakossága a miatt az átkos *gyermekrendszer* miatt vagy éppen nem, vagy csak igen lassan fejlődnek.

Mert a tömeg imponál. A nemzetiségek előtt is sokkal nagyobb lesz a magyar tekintélye, ha azt látják, hogy erősödik, izmosodik a magyar.

Ha azonban az átkos és ostoba egy gyermekrendszer miatt *visszafejlődik* a magyar, a helyett hogy szaporodjék, akkor nagyon hosszú időre le kell mondanunk arról a szép reményről, hogy szent István birodalma beléphet a nagy államok sorába.

Sőt!

Le kell mondanunk még arról a reményről is, hogy Magyarország lakossága eléri Ausztriáét.

Különösen pedig!

Le kell mondanunk — és ez volna ránk nézve a leggyászosabb — le kell mondanunk a *nagy magyar nemzet* gyönyörű ábrándjáról.

Pedig, nemde, mily kellemes a szép álom, s mennyire haragszunk arra, a ki szép álmunkat megzavarja. Pedig édes magyarom, mikor te az egy gyermekrendszer átkozott manipulációját üzöd, tulajdonképpen magad zavarod a nagy magyar nemzet imádandó álmoképét.

Pedig a magyar — páratlan történeti multja után — megérdemelné, hogy az elsők között is első legyen. Nem pedig holmi apró középsorsu és nyegle

hivatásu *nemzetecske*, melyre mosolyogva jegyezne meg a világhistória:

— Ennek a nemzettestnek nagyobb a füstje, mint a sültje!

Pedig a füsttel nem lehet jóllakni.

Sőt többet mondok.

A magyar az ő visszafejlődésével talán még az említett középsorsu és nyegle hivatásu nemzetecskek között sem állhatna meg, hanem egyszerűen *elkallódnék* és nem maradhatna tovább magyar nemzeti állam. Beállana a *nemzeti bomlás*.

Hogy a magyarság szaporodása milyen hatással van a nemzetiségekre, arranézve legékesebben szóló példák a városok. Nézzük Budapestet.

Utóbbi időben sok magyar vándorolt székesfővárosunkba, s a magyarság szaporodása *beolvasztó hatással* volt a nemzetiségekre.

Budapestnek német anyanyelvű lakossága 1890-ben 24 százalékot tett; vagyis ezer budapesti lakosra 240 német anyanyelvű esett. Tíz év múlva a németiség már örvendetesen csökken Budapesten; mert ezer lakosra csak 142 németajku esik.

Ugyancsak Budapesten 1890-ben ezer lakos közül 56 volt tót anyanyelvű, 1900-ban pedig már csak 35.

Igy történt, hogy Budapest székesfővárosnak magyar anyanyelvű lakossága a 66,4 perczentről tíz év alatt 79,3 százalékra emelkedett. Vagyis — mindig ezer lakost véve alapnak, 1890-ben Pesten ezer lakosra 66,4, 1900-ban pedig 79,3 magyar esett.

Ez pedig nagyon szép haladás!

Aradon is szépen folyt a magyarosodás. Az oláh 18,7 perczentje volt lakosságának. Ez a perczent leszállt 16,3 perczentre. Németje volt 13,4 százalék, mely tíz év alatt leszállt 9,6 százalékra. Ezzel szemben a magyarság 61,6 perczentről 70,4-re emelkedett, vagyis ezer lakosnál 616-ról 704-re.

Ez is elég szép haladás.

Nézzük még *Pozsonyt*, az 59,9 százalék németiség itt leapadt tíz év alatt 52 százalékra, a 16,6 perczent tótság pedig 14,6 perczentre. Viszont a 19,9 százalék magyarság az utolsó évtized alatt 30,5 százalékra emelkedett.

Ez ugyan szomorú statisztika egy magyar városra nézve, a haladás azonban itt is meglepő. Stb. stb.

Említhetnénk még nemzetiségi városokat és vidékeket, melyekben ily szépen fejlődik a magyarság, de minek említsük, mikor újra, meg újra vissza kellene térnünk arra a nagyfontosságú igazságra, hogy a nemzetek fejlődésének legszebb biztositéka a *rendes és törvényszerű házasság*.

A tiszta erkölcs! Hogy is van?

— Minden államnak talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megdől, Róma ledől, s rabigába görbed.

Deák Antal

POLITIKAI VILÁG.

Polgár vagy . . .

Polgár vagy. Szép czim. Hát jól megbecsüld. Ne lógion rajtad mint rossz, cifra lom, A mit fölhuozol, majd meg félredobsz, A mint kívánja érdek, alkalom. Nem! . . . Jellemedből hajtson, mint a fa

Termő talajból, dus nedvvel tele.
Akkor viharban méltósággal áll,
S nyugalmadat virággal hinti be.

A századok mély árja elsodor
Mindent, a mi mulandó ékités.
Rang elsilányul, czimer elkopik,
Sok ősi név közös homályba vész.
Halomra gyült kincs elszáll polyvaként,
Góg sáncza roskad, omladékba dül.
Csak egy marad meg: a polgár-erény,
Szilárdan, büszkén, rendületlenül!

Jön még idő — tán nincs is messze már,
S e szebb jövőért vivni érdemes —
Hogy értéket vesz a kemény arany,
És nem az ércz, de szívünk lesz nemes!
Megtette néz majd végig e világ
Fényes kövek haszontalan sokán,
S csak egy gyöngy lesz, mely tündökölni fog:
A veríték a polgár homlokán!

Nem lesz bibor több . . . ám rongyot se látsz
Busan libegni! . . . Bujdosó szegény
A nagy, meleg, tág kastélyok mögött
Nem fagy meg többé árok fenekén!
Bölcs, hasznos elmék szép dolgokra törnek,
A nyílt szemekben irgalom ragyog,
Falánk dicsvágyra undorral tekintünk,
S a jótévők lesznek csak a nagyok!

Ábrányi Emil.

A pártok és a civilizista.

A függetlenségi párt már a tavasszal erősen fogadkozott, hogy a civilizista fölemelését nem fogja tűrni. Most itt volna a cselekvés ideje s mit látunk? Azt látjuk, hogy Kossuthék csak immel-ámmal vesznek részt a vitában s ők maguk szeretnék legjobban, ha minél előbb — vakációra mehetnének. A választó közönség ebből megint okulhat, mint a tavalyi obstrukcióból, mely csufos leszereléssel végződött. Bizony, a két millióval súlyosított civilizista nyakukba szakad az adófizetőknek a Kossuth-párt öblös ígérete ellenére. — A *nemzeti párt* álláspontja ismeretes abból a felirati javaslatból, melyet Apponyi benyújtott a házhoz. A nemzetiek nem szavazták meg a civilizistát, ellenben föl akarják világosítani a királyt a magyar udvartartás szükségéről. — A *néppárt* nem vallott szint ebben a kérdésben. A párt tagjainak jó része Apponyi javaslatát pártolja. — S végül a *szabadelvűpárt*, no az vakon megszavaz mindent derüre-borura. S a vége csakugyan az lesz, hogy a fölemelt civilizistát a többség megsza-
vazza. Fizess magyar! ez a jelszó mostanában.

Mennyibe került a képviselőház?

Az országgyűlés sok drága pénzünket emészt föl. Nem panasználunk a dolgot, ha legalább látnók, hogy jó törvényeket hoznak. Így azonban, a mikor nyilvánvaló, hogy képviselőink nagyrésze csak komédiát űz, azt lehet mondani, az ablakon kidobott pénz az, a mit az ország a képviselőházra költ. Pedig ez

nagy összeget tesz ki. A múlt évben — a most kibocsátott jelentés szerint — *több mint három és fél millió koronára rugott a képviselőház kiadása.* Ebből maguk a képviselők napidíj czimén 2 millió 874 ezer 266 korona 66 fillért vágtak zsebre. Ha elgondoljuk, hogy sok törvényhozó részint vagyoni helyzeténél fogva, részint pedig egyéb dus kereseti forrás fölött rendelkezve, igazán nem szorul rá képviselői napidíjaira és lakáspénzére, fájlalhatjuk, hogy egyes lesujtott vidékek föllendítésére, a földmivelés és a kisipar segélyezésére éppen csak koldusfillérek jutnak az állam kasszájából.

Apponyi — Amerikában.

A művelt világ parlamenti férfiai évenként kongresszusra szoktak összegyülekezni. Az idén Amerika Szent-Louis nevű városában lesz a találkozó, a hol mostanában nagyszerű világkiállítás van. A magyar politikusok is részt vesznek benne. Apponyi grófról, az interparlamentáris szövetség magyar csoportjának elnökéről eddig az volt a hír, hogy családi okoknál fogva nem mehet el Amerikába. Ezt mindenki őszintén sajnálta, mert Apponyi már sok elismerést szerzett a magyar névnek a külföldön. A héten azonban Apponyi mégis eltökélte magát a nagy utra és nagy feladatra. Különösen Tisza István kérte nagyon erre, mert ugymond, senki méltóbban nem képviselhet minket, mint ő. Apponyi tehát elmegy néhány hét múlva Amerikába. Az a csodálatos, hogy Tisza István itt e hazában nem tartja nagy magyar államférfiúnak Apponyit, csak Amerikában, vagyis ha mentől messzebb van tőle.

Tisza és az udvar.

A miniszterelnök nagyon megerölteti magát, hogy a fölemelt udvartartási költségeket megszavaztassa a házban. Azt hinné az ember, hogy Tisza István azért a szolgálatkészségért nagy kegynek örvend az udvarnál. Dehogy örvend! Ha ugyanis hiszünk Szemere Miklós országgyűlési képviselőnek, — pedig hinnünk kell neki, mert olyan ember, a ki nem játszik a szavával — akkor az ellenkezőjét tapasztaljuk. Tisza István grófot nem szívelik a magyar királyi udvarnál. Megmondja ezt Szemere Miklós egyik legujabb röpiratában, irván a következőket:

Koronánk leendő viselőjét, trónörökösünket kevesen ismerik. A magyar miniszterelnök sem ismeri. Ő fensége idáig Tisza Istvánt *nem fogadta*, pedig Tisza István 1903 óta van hivatalában.

Hát ebből sok mindenre lehet következtetni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Mult pénteken szerencsésen véget ért az 1904-ik évi költségvetés általános vitája. Az engedelmes többség szépen megszavazta a költségvetést s ennek ellenében persze elvetette az összes határozati javaslatokat, a miket a baloldal nyújtott be.

E napon ismét megmérkőzött Tisza István és Apponyi Albert gróf. Előbb azonban a miniszterelnök, mielőtt rátért volna Apponyi személyére, valami dologban *meghátrált*. Előző nap ugyanis kivágta a nagy szót, hogy Magyarország nem állhat fönn Ausztria nélkül. No hát ilyen beszéd még nem hagyta el magyar miniszterelnök száját. Föl is háborodott rajta minden magyar ember. Maga Tisza is

megbánta meggondolatlanságát s másnap visszavonta kijelentését, azaz hogy kiigazította ekképpen: „Magyarországnak fontos érdekében áll, hogy Ausztriához tartozzék, mert így jobban betöltheti hivatását s jobban sikerülnek a törekvései.“ — Persze így sincs igazsága Tisza Kálmán fiának, de hát ebben a formában mégsem olyan bántó a kijelentés.

Most aztán Apponyit próbálta megdolgozni Tisza. Kicsufolta őt, mint örökké változó politikust. Apponyi erre persze tüstént megfelelt s nem tagadta, hogy ő bizony változik, helyesebben mondva: fejlődik. Az a politikus, a kinek az eszméi nem fejlődnek, az holt ág a nemzet fáján, melyet le kell onnan dorongolni.

Ez a hasonlat vajjon eltalálta-e Tisza Istvánt? De el ám! Mert ő nem változik, nem fejlődik, csak olyan, mint az apja volt. Tehát — Apponyi szavai szerint — le kell dorongolni a nemzet fájáról.

A fölemelt civilizista tárgyalása.

Julius 9-én hozzáfogtak a civilizista, a király évi járandóságának tárgyalásához. Eddig a király az udvartartás költségeire évi kilencz millió és hatszáz ezer koronát kapott Magyarországtól, ezután két millió koronával többet szándékszik a kormány erre a célra kiadni. Az a kérdés, bírja-e ez az ország? A fölemelés ellenzői mind azt mondják, hogy nem bírja. Mink szegények vagyunk ahhoz, hogy a bécsi udvar fényét emeljük. Ha legalább reményünk volna arra, hogy a milliók fele részét hazánkban költené el az udvar, hát így valahogy még csak belenyugodnánk a fölemelésbe. De sajnos, magyar udvartartás nincsen s ebből kiindulva, az ellenzék nem akarja túrni a költségek eme hiábavaló szaporodását.

A civilizista vitája egy darabig el fog húzódni. Tömérdék szónok iratkozott föl ellene. Szombaton mindjárt viharos előjelek mutatkoztak a képviselőház egén, úgy hogy Tisza István jónak látta eléje harangozni a veszedelemnek. Ő volt az első fölszóaló ebben a tárgyan. Azon kezdte, hogy a civilizista fölemelését szükségesnek tartja. Nem a király személyének kell a sok pénz, mert hiszen ő felsége igen egyszerű életmódot folytat, hanem kell a fölállítandó magyar drabant testőrség számára, meg az udvari cselédség szaporítására. Ez alapon kéri a javaslat elfogadását.

Utána mindjárt Rákosi Viktor szólalt föl, a ki három irányban ellenezte a civilizista fölemelését. És pedig 1. a nemzet szegénysége nem engedi meg ezt az új adozatot, 2. a királyi család nagyon is gazdag, tehát nem szorult rá a fizetésfölemelésre, 3. az udvar nem szolgált rá, hogy többet adjunk, mint idáig, mert mindjárt Ausztriát gazdagítja.

Szünet után Apponyi gróf beszélt, a ki a civilizista kérdésében is kivágta a rezet. Nagyhatású beszédben ellenezte a fölemelést. Költői lendülettel beszélt az ősi magyar korona fényéről és dicsőségéről, melyet nem szabad elhomályosítani egy fiatalabb koronának (az osztrák császári koronának).

Azt mondta továbbá, hogy a király jogait a nemzet adta, tehát ha a király a nemzetével állandó érintkezésbe lép, ez nem olyan kegy, a mit meg is kell fizetni. Az öreg Andrássy idejében még lehetett remélni a magyar udvartartást, de most visszaesésben vagyunk. Ha mi most, ugymond, megszavazzuk a két milliós többletet, avval csak azt bizonyítanánk, hogy meg vagyunk elégedve az osztrák udvartartással. Ez pedig nem volna igazmondás a királylyal szemben. Le kell hát venni a napirendről a javaslatot s a királyt egy hódoló föliratban fölvilágosítani, hogy mit kíván a nemzet a magyar udvartartás érdekében.

Igy végezte Apponyi a beszédjét, a mely nagy hatást keltett. Ezzel egyszersmind a szombati ülés is véget ért.

Lohad a harci kedv!

Hétfőn a vitát folytatták.

Az ellenzék, különösen a Kossuth-párt, már hetekkel ezelőtt nagy dérrrel-durrall hirdette, hogy a javaslatot nem engedi keresztül s hogy fölvonul-tatja ellene összes harczosait. S ime, azt kell látnunk, hogy a harci kedv már a második napon lohadó félben vagyon! A híres leszerelő Kossuth-párt szalmalángja kilobbant. Alig négyen-öten voltak jelen az ülésen. Igaz, hogy a kormánypártiak is tüdőkölték a távollétükkel, de ezek nem is fogadkoztak, nem is gyürkőztek neki, hogy majd helyt állnak!

Sok időbe került, míg határozatképes számban összeverődtek. Akkor aztán meghallgatták a három fölszóalót.

Rátkay László határozati javaslatot adott be arra nézve, hogy az országgyűlés vegye állami ellenőrzés alá az udvari kiadásokat. Bizonyította a magyar udvartartás szükségét, de már nem sok reménye van hozzá, ha Rudolf trónörökös és Erzsébet királyné idejében sem sikerült kivivnunk. Beszéde végét nagyon mngtapsolták. Ez így hangzott: „Mi magyar királyságot akartunk, a mely szárnyunk legyen s van magyar királyságunk, a mely rabláncz nekünk.“

Lovászy Márton nem szavazta meg a javaslatot. Valamint Gabányi Miklós sem, az országgyűlés „házi bolondja.“ Gabányi uram megint összebeszélte tücsköt-bogarat s állandóan megnevettette törvényhozó pajtasait.

Ezalatt pedig a nép nyögve sir.

Kedd, 1904. július 12-én.

Az új párt is megszólalt a vitában. Hock János kőbányai plébános volt a szónoka, a ki elvtársai nevében hozzájárult Apponyi fölirati javaslatához. Hock szavai nagy tetszést keltettek. Igaz képét rajzolta a magyar parlamentnek, mely csak *cirikuszi komédia* előre kiosztott szerepekkel és meg nem töltött fegyverek pufogtatásával. A nép már nem bizik az országgyűlésben. A mit Tisza a kezével megérint, ott kipusztul a nemzeti gondolat. Így aztán lassankint

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisközponti Hitelintézetnek, melynek központja Budapest, V., Géza-utca 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczelja azonban, hogy a közép- és kisbirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4% os és 4 1/2 % os záloglevél-kölcsönöket ad a 4 1/2 % os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül keszpenzben fizettetnek ki. A kinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad fölvilágosítást.

megerünk a szolgaságra. Sehol sem emelik a civilizistát, csak nálunk. Pedig a magyar civilizista most is nagyobb, mint az angol királyé. A budai várpalota ki van építve, de ott nem látunk mást, mint két-három álmos lakájt, kik a pokróczot porolják. Igaza volt annak az alföldi magyarnak, a ki feleségével fölment a várba s mikor ott a lakáj németül szólította meg, fölsóhajtott: „Gyere anyjuk, mert mindjárt elkiáltom magam, hogy éljen Kossuth Lajos!” Ezek után nem lehet igaz magyar lélekkel megszavazni a javaslatot.

Ezt az érdekes beszédet nagy figyelemmel hallgatták, de nagyon kevesen. Hockon kívül beszélt még Szalay László és Babó Mihály, — mindakettlen a kormány javaslata ellen.

Szerda, 1904. július 13-án

A mennyire fontos kérdés a magyar udvartartás és annak pénzügyi oldala, épp oly hanyagul foglalkoznak vele a tisztelt honatyák. Szerdán 29-en, értsd: *huszokilenczen* voltak az ülésteremben! Elhisszük, hogy a nyári forróságban nem éppen kellemes zárt levegőn tartózkodni, de a mikor nemzeti ügyet és a polgárok zsebet kell védelmezni, akkor kötelességük helyt állani a nagyságos képviselő uraknak, ha mindjárt egy kis izzadás árán is. Gondoljanak a mezei munkásokra, a kiknek a hátát mostanában ugyancsak pörköli a tüzes napsugár, de azért elvégzik a dolgukat. A szegény embertől tanuljanak kötelességtudást. — Mivelhogy az elnök névsor-olvasást rendelt el, a távolmaradt képviselőknek igazolnokok kell magukat, máskülönben elveszítik napidijaik egy részét.

A folytatólagos vitában Barabás főképpen arról beszélt, hogy egy kis jóakarattal mily könnyű volna lelkesedést ébreszteni az uralkodóház iránt, de mihaszna, mikor az a kis jóakarát is hiányzik. Szatmári Mór történeti szempontból szólott hozzá az udvartartás kérdéséhez s a főlemelt civilizistát sem ő, sem előtte szóló nem fogadta el.

Csütörtök, 1904. július 14-én.

Napirend előtt Olay felszólalt a miatt, hogy szerdán a Leheltéri kaszárnnyában egy főhadnagy ok nélkül bántalmazott egy polgárembert. A közszabadságnak ilyen megsértése megtorlást kíván.

Ezután Kubik Béla ünnepélyesen megkövette a házat, a ki azt kiáltotta nemrég a szabadelvűpártra, hogy „nem ég le a pófajukról a bőr!”

Csak eztán tért át a Ház a civilizistára. Először Sebes Dénes beszélt és pedig arról, hogy az udvar sokat tehetne az ország gazdasági föllendítése érdekében. A román király huszonnöt évvel ezelőtt egy kis román faluba, Szinajába ment nyaralni; s mivel a király évről-évre odajárt és nyáron csak ott lehetett az udvarral értekezni, a kis faluból világfürdő lett, gyönyörű palotasorokkal, a gazdag románok, a kik azelőtt az erdélyi fürdőket előzőnlötték, most mind Szinajába járnak.

Szerinte csak azért nincsen magyar udvartartás, mert Bécsben attól félnek, hogy akkor a külföld nem hinne többé a birodalom egységében. Nem szavazza meg a törvényjavaslatot.

A civilizista főlemelése ellen beszélt még Vertán Endre, továbbá Pap Zoltán s ezzel véget ért az ülés.

A ki nincs velünk, az ellenünk.

Mi keresztény munkások, a midőn az igazság érzetétől vezéreltetve, jól megfontolt szándékkal a nyilvánosság elé léptünk; nagy reményeknek néztünk elébe: mert biztunk az igazság erejében, a mely bennünket vezérel és mely elől kitérni nem volna szabad egy öntudatos embernek sem.

De ezen reményünk látszólag még sok küzdelemben fog keresztül menni, mire megvalósulhat. A tapasztalat mutatja ezt.

Ugyanis tudvalevő tény az, hogy küzdelemünket erőssé teszi az a nehéz körülmény, hogy nekünk keresztény munkásoknak nemcsak külleneink vannak, hanem saját véreink is idegenkednek tőlünk, mivelhogy mi szorosán ragaszkodunk az igazsághoz és meg is követeljük azt minden téren.

De semmi se oly elszomorító reánk nézve, mint az, hogy igazságos törekvésünk a keresztény munkások részéről is közönynyel találkozik sok helyen. Megbotránkozással tölt el annak tudata, hogy még ma is igen sok azon keresztény munkások száma, a kik vagy nem értik meg a kor intő szavát ma sem, vagy pedig ha értik is, a mi még rosszabb, nem merlegelik kellőképpen.

Számtalan sok testi és szellemi munkás van, a ki mintegy daczol velünk; behunyt szemekkel s összetett kezekkel nézik igazságos és minden tekintetben méltányos törekvésünket, holott a józan belátás folytán is már velünk kellene érezniök. Szinte kilátszik, hogy a közöny visszatartja őket attól, hogy be tudnák ismerni, hogy mi nemesit, és hogy a mai viszonyok között mi a kötelessége egy öntudatos keresztény munkásnak.

A midőn látva s tapasztalva azt, hogy ugyszólván minden mozog, mindenki szervezkedik és ezáltal mi ker. munkások mintegy háttérbe szorítottatnánk: ekkor nem-e kell beismernünk, hogy tovább már nekünk se szabad tétlenkednünk?

A midőn tudjuk és belsőleg érezzük, hogy a szervezkedés terén egy oly áramlat viszi a főszerepet, melynek ténykedése gyanut kelt bennünk, mert minden mozdulata beleütközik a mi igazságos meggyőződésünkbe, annál is inkább, mivelhogy a keresztény igazságokat el akarják nyomni, akkor nekünk ker. munkásoknak még nagyobb erővel együttesen, összetartva és vállvetve kell a szervezkedés útján előre törnünk. Ezt parancsolja hivatásunk és keresztény meggyőződésünk is.

Éppen ezért ismerje el minden ker. munkástársam és a kiket illet, hogy ma oly időt élünk, a mely megköveteli tőlünk, hogy félre tegyünk minden közönyt. A feltámadt igazság hangosan kiabál felénk és létérdekünk is követeli, hogy egyesült erővel, a józan ész latba vetésével vegyük fel a harczot mindazon igazságtalanságok ellen, a melyek támadnak bennünket, anyagilag, erkölcsileg; üldözik egyházunkat és vallási meggyőződésünket, és a népben pedig meggyöngíteni igyekeznek a hazaszeretetet. És ha mi keresztény munkások ilyképpen egymást megértve tovább is kitartóak leszünk az igaz ügyért való küzdelemben, akkor bizhatunk egy reánk nézve jobb jövőben. És akkor bátran kimondhatjuk azt is, hogy *a ki nincs velünk, az ellenünk.*

Kelt Szombathely 1904. július 7.

Nagy József
keresztény munkás

Amerikai magyar szókimondás

arról, hogy van-e igazán „külön hazafiság” a protestantizmusban?

„Van-e külön hazafiság a protestantizmusban?” ez alatt a cím alatt a Mckeesportban megjelenő „Magyarok Csillaga” a következő vezető cikkekelyt bocsátotta az ő és az új hazában lakó protestáns atyafiak gondolkodásának rendelkezésére:

„Érdekes lesz tisztába jönni ezzel a kérdéssel. Érdekes főként most s legkivált nekünk amerikai magyaroknak, a kik közül a magyar protestáns egyházakat itt, a mint gróf Dégenfeld küldetéséből látjuk, Magyarország jelenlegi kormánya úgy becézégeti, mintha Amerikában csakis ezek lennének a magyar nemzetiség erősségei.

Pedig hát ennél nincs óriásibb tévedés a földön! Mert Amerikában, épp a magyar protestantizmus bizonyult be olyannak, a mely az önmaga erejéből semmit sem képes tenni.

S itt, a hol szemünk előtt van ma még a mult, vagyis a hol maga a jelenleg élő nemzedék nem engedi meg a történelem-hamisítást, bizonyult be az, hogy magyar nemzeti szempontból a protestantizmusban, mint vallásban semmiféle magyar nemzeti erő nincs, de sőt ott, a hol neki versenyre kell kelni a katolicizmussal e téren, ő még csak a komoly versenyre sem képes.

A ki tehát azt állítja, hogy a protestantizmus magyar nemzeti szempontból többet ér, mint a katolicizmus, az vagy tudva és nem akarva nem mond igazat, vagy pedig nem ismeri a történelmet s e mellett a katolikus hitet és a protestáns vallást.

Mert hiszen a protestáns vallások hitvallásában sehol sincs említés téve arról, hogy e vallások hivei magyarok tartoznak lenni.

De sőt ez nem is lehet, mert a francia Kálvin János, soha még csak színét sem látta Magyarországnak, annál kevésbé beszélt, avagy érzett ő tehát magyarul; Lutherről pedig tudva van, hogy az nemcsak német volt, de mint ilyen, annyira magyargyűlölő német is, hogy mikor a mohácsi vész után, a törökök által szorongatott magyar nemzet, a nürnbergi országgyűlésen, a magyarokat 10 ezrenként rabszolgaságba vivő törökök ellen fegyveres segítséget kért, hát ez ellen, a magyaroknak adandó segítségnyújtás ellen, Luther Márton röpiratot írt.

Az a vallás tehát, a melynek alapítója ime így segítette elő felettünk, magyar nemzet felett, a 150 éves török szolgásgót, bizony bizony a magyar történelemnek Szent Istvánokat, Szent Lászlókat, Nagy Lajosokat, Kapisztránokat, Tomoryakat, Hunyadiakat, Zrinyieket s Rákócziakat stb. stb. adó katolikus hitnél magyarabb vallás nem lehet.

Sajna, hogy Magyarországon ezt az éles ellentétet sehol nem domborítják ki a történelemtanárok, sem azt nem világítják meg eléggé, hogy a magyar katolikus vezérférfiak mindig szívesen küzdöttek a bécsi hatalom tulkapásai ellen akkor, a mikor a magyar protestantizmus, avagy ennek önkormányzata forgott veszélyben, de bezzeg a protestánsok soha sem állottak sorompóba akkor, ha ott az ezer éves magyar haza bölcsőjét ringató magyar katolicizmus igényelt valamikor testvéri támogatást.

Pedig hát épp abban tünnek ki a protestantizmus magyar nemzeti ereje, ha az ezt tudná beigazolni, hogy tudniillik ő a magyar nemzeti jogok véd-

bástyáinak szaporodásaért még önmagáról is meg tud feledkezni.

De hát az a baj, hogy a protestantizmus erre eddig még soha nem volt képes. Ott csakis az önérdek volt a fő mindig és a katolikusok elleni gyűlölség, irigység.

S a mint Magyarországon ez volt ennek eddig a létalapja, úgy Amerikában is csak erre fektették ennek létjogosultságát a magyar protestáns lelkészek, a miről azoknak újságlapjai adják meg a fényes tanubizonyosságot.

Magyar nemzeti szempontból azonban Amerikában éppen semmit nem tett eddig még a magyar protestantizmus, mert a magyar lutheránusok még csak meg sem kísérelték sehol, egész Amerikában, hogy valahol csak egyetlen egy kis magyar hitközséget is szervezzenek.

A reformátusok pedig, hiába élnek ők ma már több mint husz magyar lelkész vezérlete alatt, sehol még csak odáig sem tudták vinni, hogy valahol önembőségükből, tehát külső segítség nélkül, csak egyetlenegy magyar templomot s lelkészt is el-tartsanak.

Azután pedig, a hol ők éltek, ott ugyan csak akkor tudták meg, hogy ők magyarok, a mikor az angol protestáns egyházaktól vagy alamizsnát kértek, vagy pedig a mikor egyet-kettőt elzártak közülök.

Míg ezzel szemben, azok a katolikus magyarok, a kik otthon nem tünnek fel Amerikából oly erős magyaroknak mint a protestánsok, nemcsak mindenfelé a maguk emberségéből tartanak fenn kath. magyar hitközségeket, de iskoláikat, templomaikat s egyéb más magyar intézményeiket teljesen és kizárólag csakis abból az áldozatkészségből tartják fenn, a melyre szívöket a magyar katolicizmus gyulasztotta fel itt ez idegen földön.

Pedig hát a mi önerőnkéből épített s fentartott, meg az amerikai protestáns vallások által eddig még minden évben dúsan segélyezett magyar protestáns templomok között akkora a különbség, hogy pl. itt több magyar református templom van, a melyeknek egész építési ára sem képvisel annyi értéket, mint a Monongahela-völgyi róm. kath. magyar templomnak csak ablakai képviselnek!

Kérdjük, mit mutat ez, s mit igazol ez? Nemde azt, hogy a katolicizmusban mint vallásban van éltető s lelkesedő erő, de a protestantizmusban nincs!

Mert hiszen ime itt Amerikában, a hol úgy a protestáns mint a róm. kath. magyar hitközségek teljesen egyforma szegény hívőkből állanak, vagyis a hol ez a két vallás az egészen és teljesen egyforma vagyonu szegénysorsu magyarság között működik s így mindenik teljesen csakis a benne rejlő erkölcsi erőre van hagyva, ime mit produkál az egyik s mit a másik?

Az itt soha senkitől egy czenttel sem segélyezett fiatal magyar katolicizmus rövid idő óta immár tizenöt egészen önerejéből megélő róm. kath. amerikai magyar hitközséget tart fenn; míg az itt tizenöt éves, tehát aránylag bizony elég öreg magyar protestantizmus *ilyent eddig még egyetlen, de egyetlen egyet sem.*

Sőt, hogy ilyent valaha felmutathassanak, ehhez még maguknak azoknak a magyar református lelkészeknek sincs reményük, a kik daczára, hogy Amerikában huszan vannak immár, lelkészi értekezleteik-

ben örökön örökké hirdetik, hogy Amerikában ők önálló magyar egyházmegyévé csakis azért nem szervezhetnek, mert hitközségeik az amerikai protestáns egyházak pénzsegítése nélkül nem állhatnának fenn.

Kérdjük újból, mit igazol ez? Nemde azt, hogy ott, a hol nincs pénz, vagy más külső segély, a magyar protestantizmus, mint vallás, a magyar katolicizmussal szemben még csak komoly versenyre sem képes.

Megfoghatatlan tehát, hogy most, mikor ott hon a protestánsok egyelőre csak évi öt millió korona állandó államsegélyt követelnek a magy. kormánytól az ő vallásuk céljára és a mikor ebből egy százezret ide Amerikába ígért meg évenként gróf Dégenfeld József református vallási célokra kiküldeni: otthon mivel tudják beigazolni azt, hogy a protestantizmus, mint vallás, ily rengeteg pénzt kiérdemel Magyarországon a szegény nép adójából?

Ne az állam támogatáson talpra vallást, hanem az a vallás maga keltsen lelkesedést maga iránt, hogy így őt a benne rejlő erőért sajátjukból tartásuk fenn és erősítsék meg az ő követői: akkor az ilyen vallás majd nem szorul reá se az irigykedésre, sem pedig az alamizsnára. De biz addig, a meddig ez, alamizsna nélkül örökösön csak éhségéről és ürességéről panaszkodik, nem érdemli meg az életet; mert hisz a vallás nem teherként nehezedik egy állam nyakába, hanem olyan segítőként helyezkedik abba el, a mely őt a benne rejlő erkölcsi erővel virágzáshoz segíti. Ezt egyszer már, a mikor még tudniillik virágos kert vala híres Pannónia, vagyis a mikor még három tenger mosta hazánk határait s a

világverő Hollós Mátyás idejében mi voltunk Európa sorsának intézői, megtette a katolicizmus, szeretnénk tehát látni, hogy vajjon ugyanerre képes-e az a protestantizmus, a mely alamizsna nélkül se otthon, sem pedig itt Amerikában nem képes megélni.

Ez a próbakő s itt tegyen túl rajtunk a magyar protestantizmus, de ne abban, hogy a magyart irigy-

kedni tanítsa meg a katolikus egyház vagyosára; mert az ilyenre Jézus Krisztus igazán és soha nem tanított senkit."

Mire jó a pap?

Franciaországban Bordeaux nevű városában egy szabad gondolkozású (más szóval hitetlen) kereskedő szállt be a gyorsvonatnak egy másodosztályú szakaszába, nyomban utána egy utas, a gyári munkások ruhájában.

A vonat megindult. A vonat többi között egy kisebbállomáson megált vízfölvétel végett. A perronon egy pap állott, a ki másik vonat érkezésére látzott várni. A kereskedő az ablakon át megpillantva a papot és rögtön ilyen szavakra fakadt:

— Ugyan mire való az ilyen naplopó?

Ez volt a bevezetés, a melyet nyomban a vallás, a templomok és papok elleni gyalázások

özöne követett; végül hozzátette, hogy legjobb volna a papokat az országból kiűzni.

A munkásruhába öltözött utas szó nélkül hallgatta a piszkolódások özönét.

Egyszer csak fölkelt és a kereskedő elé állt. Hatalmas alak volt, széles vállakkal és mellel, feje majdnem a kocsi tetejét érte.

— Nézze uram — így szólt a kereskedőhöz — a vidék, melyen haladunk, néptelen; az előbbi állomástól már messze vagyunk, a következőt pedig

A forrásnál.

még so
akarnán
mint ön
pénzt r
át a m
rékolna

begte
nincs i
sem ny

tréfálj
pénzin
czájáb

A
remeg
nyomb

tudja
iskolá
másét
ur, ha
lopó p

Isten
Mon
S ho
Mint
Ister
Bár
S ha
Mell

Iste
Reá
Mél
Hog
Iste
Ugy
S b
Egy

Iste
Tu
Hal
Bár
Én

még soká érijük el. Az esetben, ha magaménak akarnám az ön pénzét, nem kellene egyebet tennem, mint önt torkon ragadni, jól megszorogatni, a pénzt magamhoz venni s az ön hulláját az ablakon át a mélységbe ledobni és még a kakas sem kukorékolna róla.

— De mit beszél ön, kedves barátom? — hebegte a kereskedő halálsápadtan. — Hiszen nálam nincs is pénz, tehát az én meggyilkolásom által mit sem nyerne.

— Micsoda? önnél nincsen pénz? Ugyan ne tréfáljon; hiszen ott álltam ön mellett, mikor a pénztintézetben 30.000 frankot fölvettem, a melyet tárczájába téve, a mellénye belső zsebébe helyezett el.

A kereskedő erre nem tudott mit szólni, csak remegett, mint a nyárfalevél. A munkás azonban nyomban hozzátette:

— Uram, ne féltse se pénzét, se életét, mert tudja meg az ur, hogy én papok vezetése alatt álló iskolába jártam, a hol megtanítottak Istent félni, a másét nem kívánni. És most ebből megtanulhatja az ur, ha eddig nem tudta, hogy mire jók azok a naplopó papok, a mint őket az elébb nevezte.

TÁRCZA.

Istened vagyok! . . .

Istened vagyok én és őrizlek téged,
Mondd, vajjon nem vagyok-e én elég néked
S hogy többet akarsz-e itt a világon még,
Mint a mit szivemben számodra készíték?
Istened, én hozzád mindig hű maradok,
Bár ha vállaidra keresztet is rakok
S ha még oly nehéz és oly fájdalmas is ez:
Melletted vagyok én, karom téged fedez.

Istened vagyok én, jól vigyázz magadra,
Reád gondoltam én mindöröktől fogva;
Mélyen bevéstem a szivembe nevedet,
Hogy soha, de soha el ne feledjetelek.
Istened vagyok én és kísérlek mindig.
Ugy, a hogy az neked a legjobban tetszik
S bár mostan nem ismersz, mert el vagyok fedve:
Egykor meglátsz fényben fönna a magas mennybe'.

Istened vagyok én és szeretlek téged;
Tudom mindazt, a mi szivedben feléled:
Hallom a szavadat, látom tetteidet,
Bármilyen sötétség burkoljon tégedet.
Én vagyok, ki mindent megtörténni hagyok,

Legyen kicsiny dolog, vagy legyenek nagyok!
Csak te maradj hiv és tarts ki, viszont szeress:
Jutalmad szivemtől bizonyosan meglesz.

Istened vagyok én s mivel egyedül vagy:
Veled vagyok, nehogy temagadra maradj.
S ha senkinek hozzád nincs szerető szava:
Jöjj hozzám, szivednek meglesz a vigasza.
Én kész vagyok mindig fogadni tégedet,
Azt akarom, hogy én legyek a mindened
És ezerszeresen pótolom ki mindazt,
A mit nélkülözöl s a mért könyvet hullatsz.

Istened vagyok én! mit akarsz egyebet?
Legyen élő hited s keress föl engemet,
Mert a ki isteni szent szivemet birja:
Azt a földön semmi már el nem csábitja.
Elpusztul a világ, letűnnek az évek
És velük azok, mik örömet szerzenek.
A szomorú halál oh, eltípor mindent,
Csak Egy él örökké: Én, a te Istened.

(Németből: G. G.)

Levél Amerikából.

Irta: Pásztor Mihály.

Híradás érkezett a tengeren túlról, Amerikából. Dobóczy Erzsébet levelet kapott az urától, azt olvasgatja már egy álló hét óta, de nem tud betelni az olvasásával. A szomszédok át-átjárogatnak megtudakolni, mi van az írásban. Dobóczy Erzsébet könnyezve mutogatja az ura levelét.

— Hazajövök hozzád, ha elsenyvedek is addig; ha elköpik is a két kezem munkában; visszajövök hozzád Dobóczy Erzsébet, én hitvestársam, feleségem . . .

Igy mondja az írás. Nagy öreg betüvel írta meg maga P. Kis István. A kis menyecske szemét törölgeti. Nem is esoda. Már ugy volt, hogy nem látja soha-soha az urát. Már ugy fordult, hogy nem jön haza többé P. Kis István se tavaszi szántásra, se tengeri törésre, ősz kapálásra. Ő meg itt marad árván öt esztendő kis fiával, a Gyurival, meg a Riska tehénnel. De hát most már nincs baj; hazajön. Ott van róla az írás. A kicsi asszony boldogan mondogatja a szomszédoknak:

— Látják, ugy-e megmondtam, hogy hazajön. Tudtam én azt, hogy hazajön. Nem hitték kelmetek.

— Minek ment ki? Ott van a hiba — mondta szigoruan a szomszéd.

— Nem tehetett róla, higgye el kegyelmed; nem tehetett róla. Gonosz népek mézes-mázos szóval levetették a lábáról. Igértek neki fűt, fát, gazdaságot. Földet, házat ígértek neki; elhitették vele, hogy kis király lesz . . .

— Kis király? — vágott az asszony szavába a szomszéd — miért nem mondd mindjárt, hogy főispánságot is ígértek neki?

— Azután meg akkoriban rossz idők jártak idehaza, hisz tudja kegyelmed. A búzát elverte a jég, a szőlőt a dér csipte meg, a mi kevés maradt, azt a hernyó ette meg. Egy héten pusztult el két süldő malacunk, a tehenünk, meg a Riska — hiszen

tudja kegyelmed — szintén meghibázott. Láthatta kegyelmed, milyen volt az az állat; nem volt azon emberi ábrázat. Még a lódoctor is azt mondta, hogy nem bizik hozzá.

— Mind igaz, de azért mégis itthon lett volna az urad helye. Mihozzánk sem volt kegyelmesebb az Uristen, mégis csak megvagyunk valahogy.

A szomszéd haragosan hagyta ott az asszonyt.

A menyecske betette utána az ajtót s fölsóhajtott:

— Hogy bántják az uramat.

Azután megint csak előszedegette a gyűrött írást és betűzgette tovább a levelet:

„Kedves feleségem Dobóczy Erzsébet! Jelen levelem találjon friss jó egészségben, azonképen a gyereket is, Gyurit, azt kívánom . . .“

A Gyuri gyerek épp akkor csapta be az ajtót.

— Edes anyám! Edes anyám! — kiáltott nagy lelkendezve. Maszatos volt a két piros orcája.

— Mi kell fiam?

— Mondja edes anyám van lába a ribizlinek?

Dobóczy Erzsébet elmosolyodik a gyerek beszédén.

— Már hogy lenne lába a ribizlinek, te?

— Akkor Kati-bogár volt, — mondta a gyerek meggyőződéssel.

Az asszony rosszat sejtett.

— Már hogy mi volt Kati-bogár te? — faggatta a gyereket.

— A mit megettem.

— Ejnye, ejnye gyerek, már ismét rossz vagy. Szegény apád ha megtudná . . .

— Nem vagyok én rossz, — mondta daczosan Gyuri.

— Hát akkor ülj le ide mellém; az apád levelet irt.

— Levelet?

— Azt. Mit izensz neki?

A gyerek komoly képet vágott. Egyszerre megcsillant két bogár szeme.

— Irja meg néki edes anyám, — de megírom én magam is, ha majd írni tudok, — hogy már nagy vagyok, nadrágot viselek.

— Jó, jó fiam. Megírom, hogyne írnam meg. Hanem most ülj ide mellém. Olvassuk el mit izen apád.

A gyerek nagy komolyan lekuporodott a kis székre, az anya meg csöndesen betűzgette a levelet:

— Kedves feleségem, Dobóczy Erzsébet. Jelen levelem találjon friss egészségben, azonképen a gyereket is, Gyurit. Azt kívánom. Hogy ide szakadtam idegen földre, idegen emberek közé: fáj a szívem utánatok. Itt mindenki ráczul meg taliánul beszél, én meg nem értem beszédjüket, csak dolgozom, meg ti rátok gondolok éjjel-nappal. Mikor láthatlak ismét benneteket, tégedet, meg a Gyurkát. Csak vigyázz a gyerekre, meg viseld gondját a tehénnek is, a Riskának. Nézd meg a sarjut, mielőtt oda tennéd elébe, nem vizes-e. Nehogy úgy járjon, mint a két süldő disznók . . .

A menyecske itt megpihent egy keveset. Rátette mutatoujját a szóra, a hol abbahagyta az olvasást, sóhajtott vagy kettőt. Azután megkönnyebbülten folytatta:

— Ezen a földön nem tudok én élni. Meghalok utánatok . . .

A köny elfutotta a menyecske szemét. Megremegett a hangja.

— Nem is maradok én itt. Hazajövök hozzád, ha elsenyvedek is addig; ha elkopik is a két kezem

a munkában; visszajövök hozzád Dobóczy Erzsébet, én hitvestársam, feleségem. De vajjon mikor lesz az, hogy elszabadulhatok innen, hogy megláthatlak tégedet, meg a Gyurit, meg a Riskát. Mikor keresek én elég utiköltségre valót? Hej, én hitves társam, bizony nem tudom én, mikor segít haza az én Istenem, talán soká, talán soha. Talán csak akkor láthatlak meg benneteket, mikor a gyerekünk, a Gyuri megnő, aztán megházasodik. Mert akkorra már bizonyosan haza megyek, ha addig élek is. Ha a föld alól keritem elő a költséget, akkor is otthon akarok lenni az én Gyuri fiam lakodalmán. Ha majd menyasszonya lesz, mondd meg néki, akkorra én otthon termek. A fiam menyasszonyával én akarom járni a menyasszonyi tánczot . . .

Mikor idáig érkezett a menyecske a levélolvasásban, egyszerre csak megeredtek a könyei. Nem tudott néki többé parancsolni. Gyuri nézte-nézte egy darabig az anyját, aztán könybe lábadt két bogárszeme neki is.

Ugy sirtak-rittak egy darabig. Egyszer aztán a nagy sirás között megszólalt a gyerek:

— Edes anyám, kerítsen nekem menyasszonyt, látni akarom az apámat.

UJDONSÁGOK.

A szegény nép jótévéje. Ezt a nevet rég kiérdemelte magának Meszlényi Gyula szatmári püspök. Mint most értesülünk, a mult évben éppen kétszáz ezer koronát adott jótékony célra, templomokra, iskolázatásra és a népnyomor enyhítésére. A mióta pedig mint szatmári püspök szolgálja egyházát s hazáját, *több mint két millió koronát* áldozott hasonló célokra. Áldja is őt mindenki s azt tartják, méltó utódja a minap boldoggá avatott Hám János püspöknek.

Kitüntetett községi bíró. Petrás Jakabnak, Jászó-mindszent község bírájának a király a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta. Buzgó tevékenysége nyert ezzel elismerést.

Uj templomok Szegeden. Szeged városában legközelebb három katolikus templom fog épülni. És pedig a fogadalmi templom az árviz emlékére (1 millió korona költséggel) a rókusi templom 400 ezer korona költséggel, és Ujszegeden a Szent-Erzsébet templom 60 ezer korona költséggel. Előbb a rókusi templom építése kerül sorra.

Magyar tisztból szerzetes. Egy római ujságban igazán érdekes esetet olvasunk. Arról van szó, hogy a mult héten egy óhitű, görög-keleti vallásu magyar katonatiszt megjelent a pápai fogadáson s ez alkalommal annyira elbűvölte őt X. Pius pápa tiszteletre méltó egyénisége, hogy egy szent elhatározásra szánta magát. Megfogadta,

hogyan lemond rangjáról, kilép a hadseregből, katolikus lesz és fölveteti magát egy római kolostorba. Ilyen hatása van a Szentséges atyának az emberi lelkekre.

Katonasors. A brassói gyakorlótéren egyik ágyunak a lovai megbokrosodtak s veszett futásnak eredtek. Négy köztüzér volt az ágyu fogatján, a kik vágatás közben a kerekek alá zuhantak. Az egyik halálosan, a többiek súlyosan megsebesültek. Odahaza egyelőre hiába várják a szegény katonák családtagjai a levelet, hogy „jó egészségben írom e sorokat!” Ilyen a katonaelet.

Rablóczigányasszonyok. Meruc Vaszil naszodi tanár a minap biciklin kirándult a szomszéd Csépán községbe. A falu végén néhány cigányasszony ásóval lepiszkálta a bicikliről s aztán elvették tőle negyven korona készpénzt s óráját. A csendőrség most keresi ezeket az asszonyi banditákat.

Hamiskártyás gróf. Berlinben lefűleltek egy ismert mágnást: Bnin-Bninszky János grófot, a ki nem tudta megbecsülni azokat az előnyöket, miket a születésének köszönhetett. Uri társaságba járogatva, igen sokat kártyázott s mindig nagy pénzeket nyert. Egyszer aztán kártyák megfigyelni s meglátták, a mint kabátja alól egy kártyát húzott elő s ugyanakkor egy másikat a kabátujjába rejtett. A grófot persze mindjárt kilökték a társaságból s följelentették. A munka persze sohasem izlett ennek a jeles grófnak.

A kiknek jó példával kellene előljárni. A király egyik legkedvesebb vadászterületén, a galambácsi uradalmi erdőben elfogtak egy vadászó — *csendőrt!* Ez nem más, mint Grósz István aszodi csendőrőrmester, a ki egyenruhában minden éjjel kijárt az erdőbe és pusztította a király szarvasait és őzeit. A napokban aztán egy alantas csendőre rajtakapta. A vadászóval éppakkor vele volt a neje, Matolesy Kálmán aszodi jegyző és Csabán Pál bíró is. Ime! Tőlük várja az ember, hogy jó példával járjanak elül s helyett a tilosban járnak. Szigorú büntetést nekik!

A magyar himnusz ellen. Mult évben nagy megbotrányozást keltett, hogy a pécsi honvéd hadapród iskolában a tanulókat rákényszerítették a gyűlölt „Gotterhalte” nótá éneklésére. A magyar fiúk, a kik ellenkeztek, keservesen meglakoltak érte. Most ugyanebben az iskolában a magyar himnusz miatt támadt patália. A mi gyönyörű himnuszunk éneklését viszont a horvát születésű tanulók tagadták meg. Hármat közülök menten kicsaptak az intézetből, a többi engedetlen kiskatonát megbüntették. Így van ez rendjén! Az „Isten áldd meg a magyart!” legyen sérthetetlen magyar területen.

Elítelt kivándolási ügynök. A magyar kormány kinevezett egy csomó ügynököt. Csak ezeknek szabad a kivándorlással gseftelni. De a belügyminiszter úgy látszik, rosszul választotta ki embereit, mert egymásra kapjuk a híreket arról, hogy ezek a választottak, a kik többnyire a „választott nép”-ből is valók, visszaéléseket követnek el. Egyiket, Jaicsek Rajmondot le is fűlelték a minap Sasváron tiltott üzelmek miatt. 6000 korona pénzbírságra és 10 napi fogságra ítélték.

Mezei munkások veszedelme. Mult héten a jásznagy-kun-szolnokmegyei Szajol közelében a Pókai-pusztai aratói hazafelé siettek, hogy vasárnap szentmisét hallgathassanak. Ám utközben vihar kerekedett s a révész vonakodott

a kompot megindítani. Az arató férfiak és nők addig rimáncodtak a révésznek, míg az a kompot mégis megindította. Ez volt a baj! Mikor a víz közepén jártak, a fürgeteg teljes erejéből kitört s a hullámok fölborították a kompot. A rajtalévők javarésze uszással megmenekült, de ötven nő belefutott a vízbe.

Villámotl agyoncsapott aratók. Biharmegye egy részében a mult héten nagy vihar vonult végig. Markaszéken a villám fölgyújtott egy zsellérházat. A beéli határban pedig aratás közben agyoncsapott Rusz Antal 80 éves embert és egy 16 éves leányt.

Dunai séta vizecipőben. Ez a vizecipő valami új fajta találmány és pedig egy olyan bádageső, melybe nem fűközhetik levegő. Különös készülékkel köll a lábra erősíteni. A két cső alatt tutaj van, a mely a mozgást támogatja. E furesa lábbelinek a föltalálója bizonyos Bogner Gyula, magyar ember, a ki Béctől Budapestig akarja megtenni az utat a cipőben a Duna hátán. Csónakon követi egy embere, hogyha még is baja támad, hát kéznél legyen a segítség. Ugy látszik, Bogner uram maga sem bizik egészen a találmányában.

Kocsisok iskolája. Bécsben most létesült a világ legelső kocsis-iskolája. A bérkocsisok és fuvarosok egyesülete állította föl. Az új iskolának az a czélja, hogy illendő magaviseletre, helyismeretre, a város történetére, a nevezetes épületek ismeretére, a tarifára, a hajtó rendre és a loápolásra oktassa a tanítványokat. A mint látnivaló, egészen gyakorlati hasznú czélt szolgál az iskola. Nagyvárosok kocsisainak mindezt tudni kell. Bár a mi fővárosunkban is utánzásra találna az eszme, hisz ugy is rossz hírünk van bérkocsisok dolgában úgy, hogy a goromba, durva lelkű embereknek az a nevük: *kocsis*.

Jég és tűz. Kettős veszedelme a kisembereknek, melyet még tetéz az a könnyelműség, hogy igen sok gazdának nincs bebiztosítva a vagyona. Egerfarmos borsodmegyei községben vasárnap délután irtózatos jégeső pusztított. Háromnegyed óráig dió- és tyuktojás nagyságu jég esett, mely a terményeket teljesen elpusztította, azonfelül az ablakok nagy részét betörte és baromfiakban szintén nagy kárt tett; nem egyet agyon is vert. A kertben a gyümölcsöket sem kimélte és mivel a termény mind érett volt, annyira kicsépelte, hogy a nép valóságos nyomornak néz elébe. — Szepes-Ofalu nagyközségben viszont tűz ütött ki. A rohamosan terjedő tüztől ötvenhat ház hamvadt el, a hozzátartozó melléképületekkel együtt. A tűz vigyázatlanságból, egy asztalosműhelyben keletkezett. Sok szegény ember jutott koldusbotra. — S végül e hó 8-án Feketekut sárosmegyei községben szintén tűz ütött ki, mely rendkívüli gyorsasággal terjedt: Ilyen melegben senki sem gondoskodik arról, hogy víz álljon az udvarokban; így azután a tűz rohamosan terjedt. Ha nem érkeznek meg kellő idejében a szomszéd községek tüztől, nem mehetek volna egyáltalában semmire sem. Legjobban Jakabfalu tüntette ki magát a mentésben dicséretreméltóan. Elégett összesen 90 lakóház, 60 melléképület. A kár igen nagy, mindenesetre lesz 200.000 korona.

Kávéivás és egészség. A kávéivás ártalmosságának sokat vitatott kérdése, a legtöbb családnál abban talalta megoldását, hogy az idegizgató bakbavét csak Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé maga is bakbavét izz tartalmaz, s ezen

tulajdonsága által a kavéitalt enyhébbé és kellemesebbé teszi; a maláta ismert jótékony hatása pedig az egészség javára szolgál. Bebizonyult az is, hogy csakis ez pótolja megfelelőleg a bakkavét, ha azt orvosilag eltiltják, mert kellemes ízű, könnyen emészthető, tápdús és vérképző. A Kathreiner-féle Kneippmaláta kávé tisztán való ivásra gyermekeknek, betegeknek és gyöngé egyéneknek különösen ajánlható.

Országos nemzeti zarándoklat Lourdesba. A Boldogságos Szűz Szaplótlent Fogantatásáról szóló hittétel ötvenedik évfordulója alkalmával, a Szaplótlent Fogantatásról elnevezett budai Mária Congregatio, a bibornok Herczegprimás érsek Ur Ó Eminenciájának fővédnöksége alatt és főpásztori áldásával f. évi augusztus 21-én országos nemzeti zarándoklatot indít Lourdesba, melyen az ország minden katolikusa részt vehet, ha ebbeli szándékát legkésőbb augusztus 5-éig főtiszt-Thym Adolf congregatioi praeses és a budai katolikus kör főtikáránál (Budapest, II. Toldy Ferenc-utca 30. szám.) bejelenteli és a részvételi feltételeknek szabályszerűen megfelel. Részletes programot ugyanott kapható. Az egész út 14 napot vesz igénybe és kerül az I. osztályu 480, a II. osztályu 375, a III. osztályu 215 koronába 8 napi ellátással. Olyan III. osztályu utasok, kik ellátást nem kívánnak, csak 185 koronát fizetnek. A kath. közönség, különösen a Mária társulati tagok fölkérhetnek, hogy a zarándoklatnak minél szélesebb körben való terjesztése által a jó ügynek hasznára váljanak és így közvetve hozzá járuljanak ahhoz, hogy a Bold. Szűz grottájánál a magyarok tekintélyes számban megjelenjenek az nagyobb dicsőségére. A rendezőség nevében: Fieber Henrik a Szent Imre kollégium prefectusa, Thym Adolf a budai kath. kör tiktára, Dr. Sebők Imre főrealiskolai hittanár.

Népek és nemzetek.

Orosz-japán háboru.

A kajpingi győzelem.

A japán szárazföldi hadsereg megint jelentékeny diadalt aratott. Oku tábornok serege július 8-án a Port-Arturtól északra fekvő *Kajping* várost elfoglalta s az oroszokat kiverte minden hadállásukból. A japánok még vagy tíz kilométernyire észak felé üldözték az oroszokat. Oku, a győztes vezér, most Dasicsau ellen vonul. Ez a hely a második déli bástyája az orosz védelmi vonalnak. Kajping elfoglalásáról a következőket jelentik:

Mult pénteken Oku hadseregének egy osztálya tengerpart mentén előrenyomult Kajping irányában, a hol az oroszok eleinte rendkívül makacs ellenállást fejtettek ki, de később lasankint visszavonultak és végül kiürítették Kajpinget, melyet a japánok megszálltak. A japánok annyira tulerőben voltak, hogy az oroszok nem tudtak nekik ellentállani. A japánok azért valószínűleg több embert veszítettek, mint az oroszok, kiknek 200 halottjuk és sebesültjük volt.

A csár áldása.

Miklós csár és a trónörökös-nagyherceg kedden Penza városba érkeztek. A csár azért jött, hogy a háboruba vonuló csapatokat megáldja. A gyakorlóteremen elvonultak a csapatok, mire a csár előre lovgolt, a katonáknak szerencsés utat kívánt és megáldotta őket, hogy szerencsésen vissza is érkezzenek.

Legujabb ellenség.

Szörnyű hírérkezett f. hó 14-én. A legutóbbi dicsőséges hadakozás után a legirtózatosabb ellenség, a *kolera* támadt a japánokra. Japánország kénytelen lett fegyverszünetet kérni, hogy a kolera ellen védekezhesen.

Husz éves katolikus kormányzat.

Belgiumban épen most 20 éve, hogy a katolikus többség vette át a hatalmat s azóta is sikerrel kormányoz. Ez a kath. kormányzatrendkívül sokat tett a nemzet politikai, társadalmi és gazdasági felvirágoztatására. Így pl. a munkások helyzetének javítására 1883-ig semmi sem történt, azóta hozták a női- és gyermekmunkát szabályozó törvényt, behozták az iparfelügyelők intézményét, törvényes alapot teremtettek az iparszakegyesületeknek, terjesztették a békebiróságok intézményét, gondoskodtak munkásoképviseletről (munkáskamarák) és munkaközvetítésről, óriási haladást mutatnak a munkástakarékpénztárak, (a betét 141 millióról 588 millióra emelkedett!) gondoskodtak munkásvédő törvényekről, fejlesztették a munkásbiztosító-egyletek intézményét, (betegség és baleset ellen), számuk 196-ról 6213-ra emelkedett, behozták az aggkorra való biztosítást. Ilyen alkotások után a katolikus pártnak a jövőtől nincs mit félnie.

Leszállított civilizista.

Hazánkban azon iparkodik a kormány, hogy a királyi udvar költségeit emelje. — Olaszországban meg most készült el az odaváló kormány a civilizista *leszállításáról* szóló javaslattal. III. Viktor Emánuel király kap nemzetétől évi 14 millió lirát, Margit özvegy királyné egy milliót, a genuai herceg 600 ezret. Az új törvény szerint a király ezentul két millió lirával kevesebbet fog kapni, azonfölül több palotát, parkot és villát átenged az államnak. — Egy kis különbség van a két kormány eljárása között.

Dinamitmerényletek.

A bolgár bandák mult évben ugy akarták Macedóniára vonni a nagyhatalmak figyelmét, hogy fölrobbantották a keleti expressz vasutat. Ezt a borzalmas figyelmzettést az idén megint megtették. A mult héten három vasuti merényletet követtek el. Az egyik Dedeagacs mellett történt, a hol több utas meghalt, a másik Kumanovo mellett, de szerencsére az őt észrevette s idejében megállította a vonatot, mielőtt ráment volna az aknára. S végül Bodomenál fölrobbantották a bandák a vasuti hidat. — A Balkánon tehát megújulnak a zavarok, a mi az egész európai békét veszélyezteti.

Krüger meghalt.

Krüger Pál, a délafrikai köztársaság volt elnöke, a ki egy esztendőnél hosszabb idő óta mint hazátlan bujdosó bolyongott Európában, július 13-án meghalt Hollandiának Plarens nevű városában.

Új pénz Szerbiában.

A szerbek nemsokára új ezüstpénzt kapnak, a melyen már rajta lesz Péter király arc képe. Az új szerb ezüstpénzt magyar földön, Körmöczbányán fogják verni. A szerb kormány a napokban egy millió és százezer korona értékű tiszta ezüstöt küld Körmöczbányára. A milliós szállítmányt csak nappal viszi a vonat, éjszaka katonák vagy csendőrök ügyelnek reá.

JÓ KÖNYVEK.

A „Szőlősgazdák Könyve“ jó lélekkel ajánlható minden törekvő gazda és szőlőmunkás figyelmébe. Gyakorlati hasznos tanácsokat tartalmaz ez a könyv s az is okulhat belőle, a ki azt hiszi magáról, hogy már eleget tud. 21 magyarázó ábra is van a magyarosan folyó, érthető szövegleírás között. Hozassa meg minden szőlősgazda; a nyári teendőket s a szüreti tudnivalókat is megtanulhatja. A könyv ára bérmentes küldéssel együtt csak egy korona. Megrendelhető a Magyar Néplap kiadóhivatala czimén: Budapest, VIII. Mária-utca 11.

MAGYAR GAZDA.

Takarmányrépák.

Manapság minden gazdálkodóra nézve a legfontosabb a takarmánynövény; enélkül okszerű takarmányozás nem is képzelhető; a takarmányrépa már azért is különösen fontos, mert úgy a szarvasmarha, valamint a lovak s a többi háziállatok is egyenlő falánksággal fogyasztják. Lovak takarmányozására sok esetben a takarmánymurkot veteményezik, melyet Angol-, Francia- és Németországban a fajlovak nevelésénél használnak fel, etetnek.

Minden kissé jobb gazda is, a kinek marhaállománya van, bizonynyal termel takarmányrépát.

A répafajok mind feltétlenül kétszeri jó mély szántást kívánnak.

Mint a cukor-, úgy a takarmányrépa előtt is, a trágyázás szükséges. A trágyát novemberben mélyen alá szántjuk, a felszántás után a talaj kifagyás czéljából télen át elegendően, durván felhantolva marad. A tavaszi szántás lehetőleg felszikkadt, de tul nedves talajminőségnél sohasem történjen; a megszántás után a talaj addig fogasolandó, boronálandó, míg az teljesen apró, sík felületet nem képez.

A magot lehetőleg száraz időjárásnál márczius végén, április hó elején 30—45 cm, sortávolságra vetjük el, ha lehetséges vetőgéppel és pedig 8—10 kg. magot egy holdra; tömöttebb növényállomány nagyobb termést ad és a növényellenségeknek jobban ellenáll. Figyelemmel kell lenni arra, hogy a répamag a talajba ne kerüljön mélyen, hanem inkább sekélyebben; a teljesebb kikelés elősegítése czéljából a magot lábbal erősen betapossuk, vagy hengerrel lehengerezzük.

Mihelyt a növények kissé felnőttek úgy ritkítandók meg, hogy 20—30 cm, távolban egy-egy növény álljon; üres helyek a kihuzott növényekkel

ültetendők be; az elhuzás, megritkítás után a talajban újból szilárdan álljanak, az egész répaföld könnyű hengerrel meghengerezendő. 4—5-szöri kapálás és a lehullott vagy elfonnyadt levélzet és burjánok a sarokban mély bekapálása, míg ezt a növényzet levélzetének terjedelme megengedi, okvetlen szükséges; a gazt és burjánt sohase engedjük elhatalmasodni.

A legjobb és a legjobbnak tapasztalt takarmányrépák a következők:

Oberndorfi. E faj igen gyorsan általános kedveltségre tett szert s főleg nehéz, kötött talaju vidékeken tömegesen termeltetik, mert a répa a talaj felszine fölött nő, főgyökere kicsiny marad és csak kevésbé hatol a talajba, ezáltal betakarítása igen megvan könnyítve. Husa tápanyagokban bővelkedik és sokan minden más fajnál többre becsülik.

Az oberndorfi répák bevermelve sokáig eltartathatók. — Ismételen találtunk még áprilisban is egészséges példányokat, melyek a kora tavaszi takarmányszükéiben nagyon is segítettek.

Ideal. Mint a legjobb új tenyésztés sok kísérleti állomás és szaktudós által ajánlatik az „Ideal“. Ezen répa mindig szabályos henger alakú narancssárga színű, kemény tápdus hussal, késő tavaszig frissen eltart, a legnagyobb táptartalommal, legkönnyebb növésével még száraz talajban is, és a legnagyobb takarmány eredménnyel. Az „Ideal“ huszonhét kísérleti állomás egyöntetű jelentése szerint a mi természetünknek megfelelő katasztrális holdon 380 mm. répát eredményezett; míg az eddig ismert legjobb fajainkkal tett kísérletek csak 250—300 mm. tüntetnek ki, ennél fogva az „Ideal“ holdankint biztos 80 mm. többletet eredményez.

Mammuth. A legjobban jövedelmező hosszú alaku répa. Főleg mély televénytalajba való, hol óriási nagyságúvá lesz. Tápanyagokban nem oly gazdag, mint az oberndorfi, de példátlan termékenysége folytán sokszor más fajok fölött előnyben részesül.

Eckendorfi. Szép egyenletes henger alakja e faj főelőnye, mert ezáltal jól beteleltethető. Jelentékeny jövedelműnek hírlik és az „Oberndorfi“ és „Mammuth“ után tényleg a legjobb répa.

Ezen négy faj teljesen elegendő bármely vidékre és a legnagyobb gazdaságokban is.

Védekezés a takarmányhiány ellen. Az idej nagy szárazság a takarmánynövényekre olyan káros hatással volt, hogy vidékenként nagy takarmányszükség következhet be, ha ez ellen a lehetőség szerint nem védekezünk. Ezért arra kell törekednünk, hogy 1. a zöldtakarmányozás idejét ősszel minél hosszabb ideig kinyujtsuk és a téli takarmánykészletet növeljük; 2. olyan növényeket termeljünk, melyekkel lehetséges jövő év tavaszán a zöld takarmányozást minél korábban megkezdeni és 3. a téli

Iső magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

Stowasser J.

Cs. és kir. udvari hangszergyáros,
a cs. és kir. közös és a m. kir. hon-
véd hadsereg egyedüli szállítója.

BUDAPEST, II. ker.,
Lánczhíd-utca 5 szám.

• Első kézből: legjobban vásárol •

**Legnagyobb választék az
összes hangszerekben.**

hegedűk gordonkák, bógók
fuvolák trombiták ezimbal-
mok saját találmányú táro-
gatók 30 forint-tól fölfelé

Harmonikák legjobb, eipusz-
títhatatlan han-
gokkal. különlegesség acélhangu
zenekari harmonikákban: saját
mintáink

Teljes zenekar * felszerelése *

előnyös feltételek mellett
a legjutányosabb árban
szállítatik.

Képes árjegyzék a) hangszerek-
ről, b) harmonikákról, ugyszin-
tén harmóniumokról ingyen és
bérmentve; csak megnevezendő
mifele hangszerről kívántatik.

takarmányozás céljaira minden olyan anyagot, melynek takarmányértéke van, felhasználjunk. Feltéve tehát, hogy a nyár folyamán elegendő eső lesz, a zöldtakarmányozás őszzsel kinyújtható, illetőleg a téli takarmánykészlet növelhető tarlónövények termesztésével, minő a csalamádé, mohar, köles, pohánka, mustár, csibehur, tavaszi borsó és az őszi árpával.

Ez irányban a miniszter megkereste a törvényhatóságokat s gazdasági egyesületeket, hogy oktassák ki a népet. Egyben egy népszerű füzetet is adott ki, a melyben e takarmányok termesztését és hasznát ismerteti.

Mai képeink.

Japánok eltemetnek egy orosz tisztet. A vezérlő orosz tábornok, Kuropatkin, minap maga is elismerte egy rendeletében, hogy a japánok példászerű kiméletességgel bánanak a foglyokkal s a sebesültekkel. Lelkükre kötötte katonáinak, hogy ők is hasonlóan bánjanak a japánokkal. Már az igaz, a japánok emberséges érzés dolgában is elüljárnak. Nemcsak a sebesülteknek viselik testvéri gondjukat, hanem az ellenséges halottakat is megtisztelik a maguk módja szerint. A kajpingi csatában egy magasabb rangú orosz tiszt elesett. Az oroszoknak futva kellett menekülniök a harctérről s így nem volt idejük arra, hogy halottaikat illendően eltakaríthassák. Amde elvégezték ezt helyettük a japánok. Megadták a végtisztességet a „hős orosz ellenfél”-nek. A legénység tetemei közös sirba kerültek, tisztnek a földi maradványai külön tétettek a földbe rangjához illő szertartás mellett. Ezt az utóbbi temetési jelenetet egy angol harctéri tudósító lefényképezte s ez után készült a mi képünk. A nézőnek talán feltűnik a koporsó aránytalan nagysága. Hát ez a japánoknál a tisztelet jele. Minél jobban tisztelték valakit az életben, annál nagyobb koporsóban helyezik örök nyugalomra. Azonkívül ráhelyezték az orosz ortodox egyház dupla keresztjét és egy fehér virágos ágat azon fáról, melynek tövében a hagyomány szerint Buddha, az ő vallásalapítójuk meghalt. S hogy tiszteletük még jobban megnyilvánuljon az orosz tiszt hősisége iránt, kivonulttak egy szakasz japán gyalogságot zászlóval a temetésre. Így végezte a két Buddha-pap a temetés díszes ceremóniáját.

A forrásnál. Tikkasztó nyári időben van-e nagyobb áldás, mint az üdítő, hűs forrásvíz? Az Isten adja nekünk ezt a legdrágább és legegészségesebb italt, mely nem mérgezi meg az ember testét-lelkét, mint az Iczig korcsmáros itala, hanem felfrissít s lankadó erőnket feujítja. A mezőn szorgoskodó munkásnép a megmondhatója, mit ér egy korty forrásvíz? Kéznél is van ám a kancsó mindig s ha úgy kerül a sor, hogy kiürül, megtelik az tüstént egy fordulóra. „Eredj anyjuk vizért!” mondja az ember. S az asszony sietve-siet, hogy megtöltse az edényt a forrásnál. Szép képünkön ez a jelenet látható.

Találós kérdés.

Azt kérdezték egy leánytól, hogy hány esztendő? A leány így felelt: „*Én a mennyi, anyyi, — anyám kétannyi, — apám még ötten több — s hárman együtt vagyunk 100 évesek.*” Már most az a kérdés, hány esztendő a leány, az anyja és az apja?

A ki a helyes megfejtést egy levelező lapra írva, beküldi hozzánk, annak a nevét jövő számunkban közöljük. A megfejtők között megint kisorsolunk egy szép jutalomkönyvet. Megfejtési határidő: július 20.

Kedvderítő.

Uri módra.

Első csavargó: Unom már ezt a mihaszna életet. Pénz nélkül semmit sem lehet csinálni

Második csavargó: Az ám! Ha legalább urak volnánk, mindjárt csinálnánk pénz nélkül is...

Első csavargó: Mit?

Második csavargó: Hát — adósságot!

Mély titok. Husvétii gyónáson volt a moré. A pap figyelmeztette, hogy mindent be kell vallani, még olyant is, a mi mély titok. „Tudok én olyant is, szólt a cigány, — de ipen azsirt, mert nagyon mély, hát á sentátyát vezzetem udá.” — Jó egy óra hosszat vezet a more a papot, míg egy ürgelyukhoz érkeztek. „Itt ebben ázs irgelukbán nyócz irgekélék van, — szólt titokzatosan a cigány. De még né mondja senkinek, mért há mégtudják á rájkok, kísédik á fiá irgékét, mielőtt megnőnének.

Lisztlopó. Egy malom alsó részében dolgozik a molnár, mikor a kis ablakon benéz egy ember, a ki ezt találja mondani: „No ilyen tömlöczöt se láttam még eddig!”

— Megbolondult az ur? — szól a molnár, — hiszen ez malom, hogy nézheti ezt tömlöcznek?

— Csak úgy, hogy egy tolvajt látok benne.

Guny. Prot. lelkész; Nem különös? Rövid beszédért éppen annyit fizetnek nekem, mint egy hosszúért. **Ügyvéd:** Ugy? Azt hittem, hogy rövidért többet fizetnek.

Közgazdaság.

Az időjárás. Europa időjárása meleg és száraz volt. Zivataros esők csak szörványosan fordultak elő. Hazánkban az alföldön erős szelek léptek föl, egyébként az időjárásban nagyobb változás nem történt. — **Jóslat:** Meleg, változóan felhős és tulnyomóan száraz idő várható, helyenkint élénk szelekkel.

A zsidók terjeszkedése. Székesfehérvárról írják, hogy a Megyeri-féle *bodajki* nagybirtokot minden ingó és ingatlan hozzátartozásával, vala-

mint az ideai természettel együtt örökáron egymillió kétszázhatvan ezer koronáért Grünfeld Jakab székesfehérvári nagybérlő vette meg. Azon a vidéken a kisemberek egyhamar nem fognak földhöz jutni.

Uj földmivesiskola fog az ősszel Kis-Szebenben megnyitni. Otven tanuló ifjút vesznek fel oda. Az okszerű földmivelés szempontjából az az iskola nagy hasznára lesz a környékbeli népnek.

A kecskeméti barackpiac. A kecskeméti szőlőskert arról híres, hogy be van ültetve gyümölcsfával. Az ember akármely irányba néz, a szemhatáron mindenütt gyümölcsfát lát. Mintha csak gyümölcsös erdőben volnánk. A fák zöld levelei közül kikanalál az izletes sárga-piros barack. A szedők a fákra másznak, úgy szedik le a barackot, míg egy közülök a leszedett barackot garabókban a közelben levő meszelt fehér házikók elé hordja, a hol egy idősebb férfi és nő, selyempapírral bélelt kerek kosarakba rakja.

— Bácsi, hová viszik ezt a barackot, hogy olyan gonddal, óvatosan rakják a kosarakba? — kérdelem az öregot, a ki a kosár fölé hajolva, rendezgeti a barackot.

— A piacra — feleli, miközben a hosszas hajolástól igyekszik a derekát kiegyenesíteni, — már éjjel egy óraker mögyünk, mert később már alig kapni helyet, tele van barackos kosarakkal, kocskikkal az egész piactér, röggel már a barackot vagonszámra szállítják tovább. A mi barackunk világhírű, viszik mindenfelé, messzire. Nincs is most kéröm minálunk sé öreg sé beteg, mert mindenki, még a haldokló is barackkal van elfoglalva. Nincs több olyan piac, mint a kecskeméti barackpiac!

Igaz is! A csendes utcáról a piactérre érve, az ember csodálkozva áll meg, hogy álmodik-e, avagy valóság, hogy mintha a setét éjből egyszerre nappalba lépne, a sürgő-forgó embertömeg közzé. A világos lámpák nappali fenytt árasztanak, a mely alatt sorba lerakták a barackkal telt garabókat, meg a nagy kerek kosarakat, melyeket már a helybeli és vidéki kereskedők megvételre jegyeznek föl. A piactérre nyíló utcákból még egyre jönnek a gyümölcsös kosarakkal rakott kocskik, míg a piactéren az üres kocskik állnak, melyekről a barackos kosarakat már lerakták. Bámolni való ez a nagy rend és csend, a melyben a százakra menő kocskik közlekednek a szűk utakon. A kocskik közt csak éppen annyi hely van, hogy azok átmehetnek, a kik kézi kocsin, vagy pedig a vállukon garabóban hordják a barackot. A piac tere pedig már tele van rakva pirosuló barackkal, teli kosarakkal, hogy a levegő tele van üde illatával.

Ime, mindazok, a kik kételkednek a magyar faj életképességében, ide jöjjenek és nézzék, hogy a futóhomokbuckákból óriási munkájokkal miként varázsolják elő az aranyakat.

Budapesti legolcsóbb gabonaárak.

Buza: Tiszavidéki 9.15 fejmegyei 9.00
pestmegyevidéki 9.05 bánási 9.00 tácskai 9.15
A mult hét óta az árak emelkedtek.

Árpa: 6.00 kor. Rozs: 6.35 kor. Zab: 6.20 kor.
Lengeri: belföldi: 5.45 kor. Az árak emelkedtek.

Szerkesztői üzenetek.

W. J. Söskut. Előfizetésével most már rendben van az év végéig. — id. B. I. Borsod-Nádasd. A megfetés későn érkezett. — F. J. Rendes. Nem lehet tisztán kivenni, mit akar, daloskönyvet-e vagy más micsodát? Daloskönyv nálunk most még nem kapható. — Gy. J. Mártonhely. A folyó évre szóló előfizetési díjat megkaptuk. — B. B. Szováta. Az a füzet latin nyelven nem kapható. — P. B. Vajszló. Folyó évi március 31-én járt le az előfizetése. Tudassa velünk, mely számok hiányoznak, hogy elküldhessük. Minden levélre válaszolunk. — B. F. Szászfenes. Epp most nyílt meg Deésen (Szolnok-Doboka-megyében) egy kertmunkás-iskola, a melybe egyelőre 12 fiatal parasztleányt vesznek fel s egy év alatt kiképezik őket a kertészetben, szőlészetben és gyümölcsészetben. Az illetők a tanulóév alatt teljes ellátást és hónaponta 12 korona bért kapnak. 28 évesnél idősebb leány nem pályázhatik. Próbálja meg, írjon a dologban a szolnokdobokamegyei gazdasági egyesületnek Deésre, mert azé az iskola. — Cs. A. Felsőhidegpatak. Szives türelmét kérjük, míg versének sorát kerithetjük. — P. P. Géderlak. A két korona előfizetési pénzt megkaptuk. — Özv. M. J. Budapest-Szemlőhegy. A két koronát rendeltetési helyére juttatjuk. — D. L. Kakucs. A Budapesti Hirlap. Az árát megmondja a kiadóhivatal: VIII. Rökk-Szilárd-utca 4. szám. — B. M. Kis-Gyarmat. Az előfizetési pénzt átvettük. A másik két koronát a kívánt célra fordítottuk. — J. I. Golop. A Pádai Szent Antal Lapja is egészer meg van fizetve erre az évre. — T. A. Deresk. Köszönjük az új előfizetőt. A megfetés későn érkezett. Kérelmét méltányosnak találjuk. — G. J. Nagyvásony. A Szent József Hirnöke című lap megszűnt, illetve egybeolvadt Pádai Szent Antal Lapjával. Ebből küldtünk egy mutatványszámot. A címetek köszönjük. — B. R. Adony. A földmivelésügyi miniszter most téteti az utolsó próbakísérletet a Simay-féle sertésvészgyógyító szerrel. Ha beválik, tüstént forgalomba fog kerülni. Addig azonban nem szabad elárusítani. Mi úgy tudjuk, hogy az a szer kitünőnek ígérkezik. — K. J. Nagymihály. Sorsjegye még idáig nem lett kihuzva. — K. J. Becze. Kettejét kis simitással közölni fogjuk. Ft. K. J. Petrova. A küldött összeggel most már fizetve van f. évi szeptember 30-áig. — Sz. Gy. Szászfenes. Azzal nem szolgálhatunk.

M. kir. szabadalom és védjegyek által védve.

Egészsége érdekében

figyelmeztetjük tisztelt olvasóinkat, hogy székrekedés (dugulás) esetén a legenyhébb hatású cukorkaizü kitűnő hashajtó, a dr. Vámosy egyetemi m. tanár által felfedezett és m. kir. szabadalom által védett és védjegyzett „PURGO”, a mely nemcsak felnőtteknek, de gyermekeknek, sőt csecsemőknek is adható kitűnő eredménnyel. Bizonyítják ezt ugy Magyarországon, mint a külföld legelőkelőbb egyetemi tanárai, kik közül felemlithetjük Prof. dr. Biedert titkos tanácsost, Prof. dr. Kohts strassburgi, Prof. dr. Novak drezdai, Prof. dr. Tunncliffe londoni stb. stb. világhírű egyet. tanárokat. Nagy kitüntetés érte e zseniális magyar találmányt akkor, a midőn a „PURGO”

Őszentsége XIII. LEÓ PÁPA

vatikáni gyógytárába már többször rendelték.

Kapható minden gyógyszerárban és a Gyárosnál: „ANGYAL” gyógytár az egyetemi klinikának gyógyszerészállóján

BUDAPEST, IX., Üllői-ut 39/b.

Első délmagyarországi
oltárápító, szobrász és aranyozó műintézet

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a zárdával szemben)

Kitüntette a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műtermemre, melyben készítek oltárokat, szászéket, keresztutakat, szentsírt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom dombormű stációs képeimet, melyek raktáron készletben vannak. Képzőművelésben erős kömasszából polichrom festéssel 85-92 cm. méretű egyenként 60 korona, kisebb képekkel együtt 75-80 cm. polichrom festéssel művésziesen kidolgozva egyenként 50 korona. Ezenkívül ajánlom dúsan berendezett raktáromat, a melyben Jézus és Mária szíve, Szent Antal, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentet csak kívánnak nálam mind kapható igen jutányos árban.

Bármilyen szent szobor fából faragva és polichromozva:

Cm. 100 110 120 140 150
Kor. 100 120 140 160 180

Kömasszából polichromozva:

Cm. 100 110 120 140 150
Kor. 72 100 110 120 145

Pontos kiszolgálásért kezeskedik az intézet jó hírneve.

NAGY NEP. JÁNOS
oltárápító, szobrász és aranyozó

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-u. 6. sz., saját ház.

Sz. Antal tiszteletére

kiadóhivatalunkban kaphatók: alkalmas ajándéktárgyak.

Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere.

Epületes érdekes olvasókönyv. Irta Buday Aladár. Hat szép képpel, vászonkötésben, aranyozással. Ára 2 korona.

Szent Antal képe a kisdeddél.

Finom kőrajz. Fliesz Rezsőtől. 50x66 cm. Ára 1 korona 60 fillér.

Páduai Szent Antal kis rózsafüzére

vagyis 13 könyörgés a segítés kieszközölésére. Csinos kis füzetke, képpel. Ára 10 fillér.

Nyolcz zsoltár

Páduai Szent Antalhoz és könyörgések, képpel. Ára 10 fillér.

Pázmáneum

NYOMDA ES

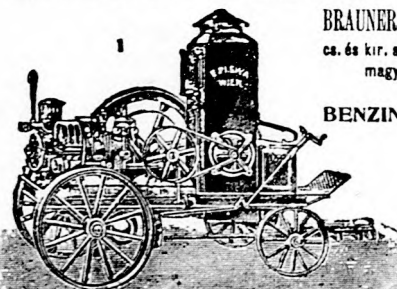
IRODALMI VÁLLALAT
BUDAPESTEN,

VIII., Mária-utca II.

A legnagyobb gondtal és izléssel készít minden e szakmába vágó munkát.

DÉNES B. BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 61.

BRAUNER és KLASSEK utóda PLEWA E. mérnök cs. és kir. szab. gép- és motorgyárának magyarországi vezérképvisellete és raktára.

Legújabb rendszerű
BENZIN-, GÁZ-, PETROLIN- és GŐZ-
MOTOROK 2-100 HP.

Benzin- és petrolin-lokomobilok 2-20 HP.

Ugyanezen motorok szivógáz-berendezéssel ellátva az üzemköltséget lényegesen csökkentik és óránként 2-3 fillérrel leszállítják. — Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak.

FOGAK

szájpadlás és gyökéreltávolítás nélkül 3 koronától. Az általam készített és Párisban kitüntetett fogsorok nagyon megszokhatóak s rágásra kitűnően használhatóak. Budapest, VII., Erzsébet-körut 50, I emelet, a Royal szállóval szemben, d. e. 9-12 és d. u. 3-7-ig. Fogtechnikai munkák reggel 8-tól este 8-ig. Vasár- és ünnepnapokon is.

Olcsó árak. — Részletfizetés.

A huszadik század csodája

a Hübner Páduai Szent Antal balzsamának gyógyereje.

A következő betegségekben egy szenvedő se mulassza el e kitűnő gyógyszer használatát. Mindennemű gyomorhajók, alhasi bántalmak, női bajok, vese- és májbajok, szívdobogás, nyavalyatörés, fejfájás és hideglelés.

4 korsó elhasználása után a teljes gyógyulás beáll!

A gyógyszer kórkorsókban van, egy korsó ára 1 korona 20 fillér, négy korsó megrendelésénél ingyen csomagolás és postaköltség. Minden korsónál a szigorú használati utasítás mellékelve van.

Egyedül kapható a feltaláló **HÜBNER JÓZSEF** gyógyszerésznél
BAJA, JÓKAI-UTCZA.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyít és felüdít kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és foga-fájásnál; a migrén, neuralgia, vertolulás, sápor, szédülés, a fülzúgás, na-gyothallás, a szíveres, szivgörsök, asztmatikus rohamok gyomorgörsök s egyéb görsök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a osz, köszvény, ischias, bajaiban; influenzában s a vélejáró hatfajásoknál; különösen idegbántalmaknál s a velők járó almatlanság bajaiban, a rendetlen verkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szerepe. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandó jótékony villamos áramot áradoztat szét a testben s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a legháládatosabb óvószert az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen. — Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszadik század betegségeit teljesen meggyógyított. Az irodában lévő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből halásan emlékeznek meg találmányomról, mindenkori mindenki által megtekinthetők. — A kit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzt. A hol már minden hasztalan volt, kerem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona.

Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona.

Csak gyermekeknek és nagyon érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére:

MÜLLER ALBERT Budapest,

Vadász-utca 42/Gy. (Kálmán-utca sarkán).

Óvja az egészségét!
Mennel több kiváló orvos ajánlja!

KRISTÁLY ÁSVÁNYVIZ

Arjegység kívánatra mindenkorá díjazottan kapható. — Vidékre 25 vagy 50 üveges ládák a fuvardíját oda és az üres üvegeket vissza küldő.

SZ. LUKÁCSFURDO KUTVALLALAI BUDÁN.

Nemes emberbarátok és jötevők!

Hogy is kezdjem, hogyan indítsam meg szíveteket sok-sok gyermekem érdekében?! Alig találok szavakat, mikkor a vállaimra nehezülő gondokat lefesthetném. Kétszázötven árva és irtalmas nővért, ide nem számítva a laikus cselédséget! Valóban, nem kell irigyelnetek ezen kis sereg atyját. Legyetek részvétellel irántam s az elhagyottak serege iránt, kik az én Szent Antal intézeteimben — Feldkirchenben és Treffenben, Villach mellett — ápolást és nevelést nyernek. Alamizsnátokkal batoritások a karintiai árvák csüggedő atyját, a ki az isteni gyermekbarát nevében hozzátok fordul s töletek kér segítséget a létért való nehéz küzdelmében.

Szent Antal, a szegény karintiai árva gyermekek pártfogója, még a legkisebb adományt is égi közbenjárásával fogja visszazonozni.

Küldjétek kenyeret, küldjétek Szent Antal kenyeret!

Minden adományt hálással fogad a karintiai árvaatya.

Msg. Kayser Antal Pál
Feldkirchen (Karintia).

Pázmáneum nyomdairodalmi vállalat, Budapest VIII., Mária-utca 11.

MA

POLITIKAI

MEGJELENÉSI

Előzetes ár

Egy évre 4 kor. félévre 2

Egyes szám ára 8 fill.

Julius 31 nap	Ró
---------------	----

24 Vasárnap	Kr
25 Hétfő	Jal
26 Kedd	An
27 Szerda	Pa
28 Csütörtök	Ind
29 Péntek	Má
30 Szombat	Ju

edes hazám Magyarországon
Buvárlottam szent kö
A vértanuk halálával
Megpecsételt története
Ezer évnek baját, kin
Erzem, míg e verset t
Nem is irom néhol-ne
Csak elsirom, csak el

Nemely verőfény a m
Imitt-amott ha látsza
Olyan, mintha sűrű f
Kikélik egy kis darab
S rá a felhők egybe
Dörög-csattog a ziva
Falvak égnék, ország
Ti hajlékoltok, szegény

A törököt ne szidd, n
Nem az ártott, nem
Bocsáss ki a németne
Nem tudok bár rutab
Magunk szedtük a v
Magunk szedtük a n
Köszönjük, ha nagyo
Nem vagdos a vékom

Száz töröknel, száz n
Ösmerek én rosszabb
S rád olvasom itélete
Ha a szívem megsza
— Nem volt neked t
A lefolyt tíz-száz év
Olyan gyilkos ellense
Én nemzetem, mint t

Egyetértő sose voltál
Ezer ágra szakadozt
A tulajdon véred elle
Leg-legetül hadakozt
Úszköt hánytál atya
Golyafészkés födeler
A véreddel egy patak
Pirosított neki vére